

PHENIKAA
UNIVERSITY

KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC - LÊNIN

CHƯƠNG 1

ĐỐI TƯỢNG, PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU VÀ CHỨC NĂNG CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Giảng viên: TS. Đồng Thị Tuyền

Bộ môn Lý luận chính trị - Khoa Khoa học cơ bản

- **Về kiến thức:** Nội dung Chương 1 cung cấp những tri thức cơ bản về sự ra đời và phát triển của kinh tế chính trị học Mác – Lênin; về đối tượng, phương pháp nghiên cứu và chức năng của khoa học kinh tế chính trị Mác – Lênin trong nhận thức và thực tiễn.
- **Về kỹ năng:** Sinh viên có khả năng vận dụng những tri thức đã học vào hoạt động thực tiễn của bản thân trong hiện tại và tương lai; góp phần xây dựng đất nước Việt Nam giàu mạnh, phồn vinh.
- **Về tư tưởng:** Giúp sinh viên củng cố niềm tin vào bản chất khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam; trung thành với mục tiêu, lý tưởng của Đảng và với chế độ xã hội chủ nghĩa.

- Thứ nhất, sinh viên cần hiểu và nắm được quá trình **hình thành, phát triển** những nội dung khoa học của môn học kinh tế chính trị Mác – Lênin.
- Thứ hai, sinh viên phải hiểu được **đối tượng** của môn học (học cái gì?); **mục đích** của môn học (học để làm gì?) và những yêu cầu về mặt **phương pháp** của môn học (cần phải học như thế nào để đạt được mục đích ấy?)
- Thứ ba, qua nghiên cứu vị trí, vai trò của khoa học kinh tế chính trị Mác – Lênin trong đời sống xã hội và các yêu cầu để phát triển lý luận về kinh tế trong giai đoạn hiện nay, sinh viên biết được **ý nghĩa** của môn học đối với bản thân khi tham gia các hoạt động kinh tế - xã hội.
- Đọc giáo trình, tóm tắt nội dung và vẽ bản đồ tư duy chương 1.
- Đặt ra những câu hỏi và tìm hiểu phương án trả lời về các vấn đề liên quan nội dung chương 1.
- Chuẩn bị đề cương và những vấn đề cần thảo luận (phần câu hỏi ôn tập cuối chương 1).

Học liệu bắt buộc

- Slide bài giảng chương 1 của giảng viên đã đăng trên hệ thống LMS Canvas.
- Giáo trình *Kinh tế chính trị Mác - Lênin* (Dành cho bậc đại học hệ không chuyên lý luận chính trị) của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021. (Tài liệu số [1], tr.11-33, như trong Đề cương chi tiết học phần).

1.1

Khái quát sự hình thành và phát triển của kinh tế chính trị Mác – Lênin

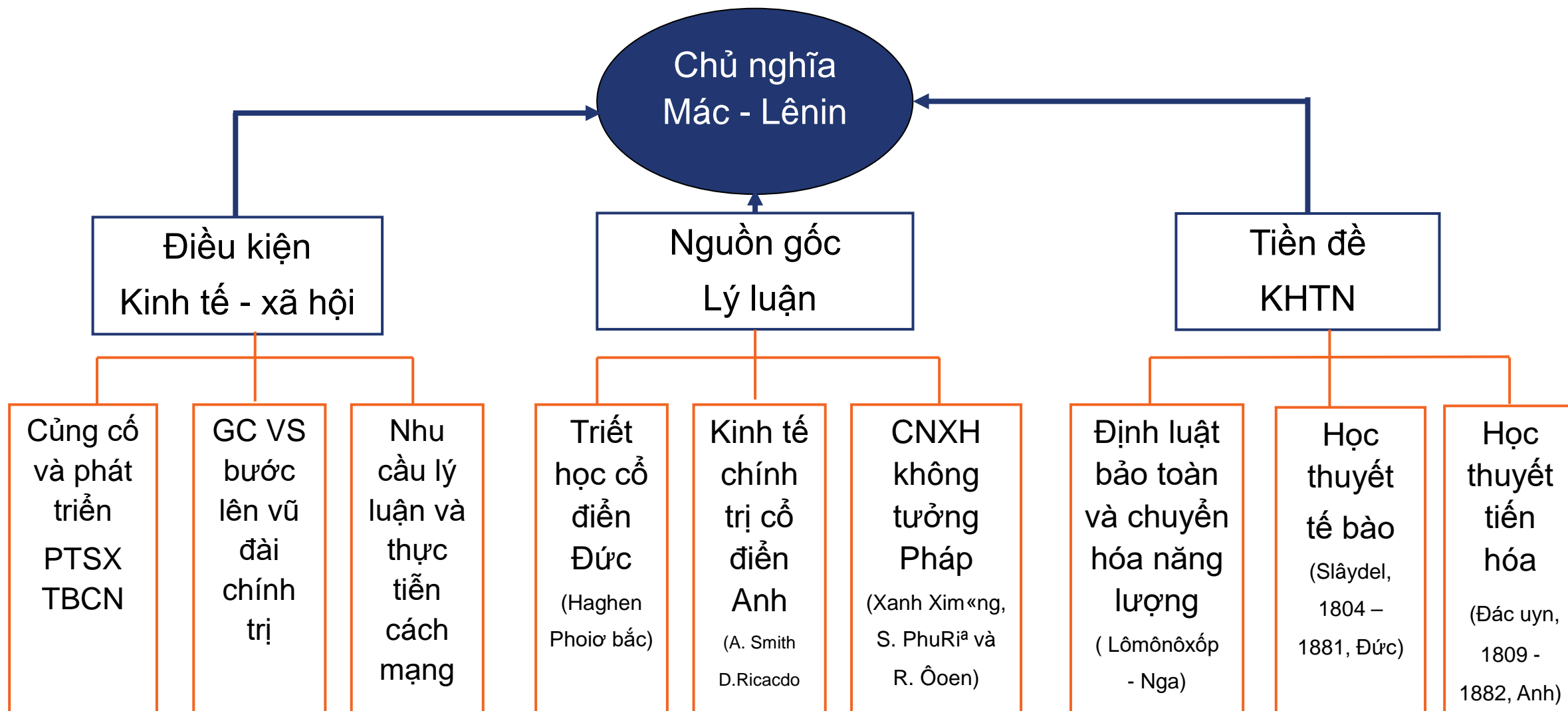
1.2

Đối tượng, mục đích và phương pháp nghiên cứu của kinh tế chính trị Mác – Lênin

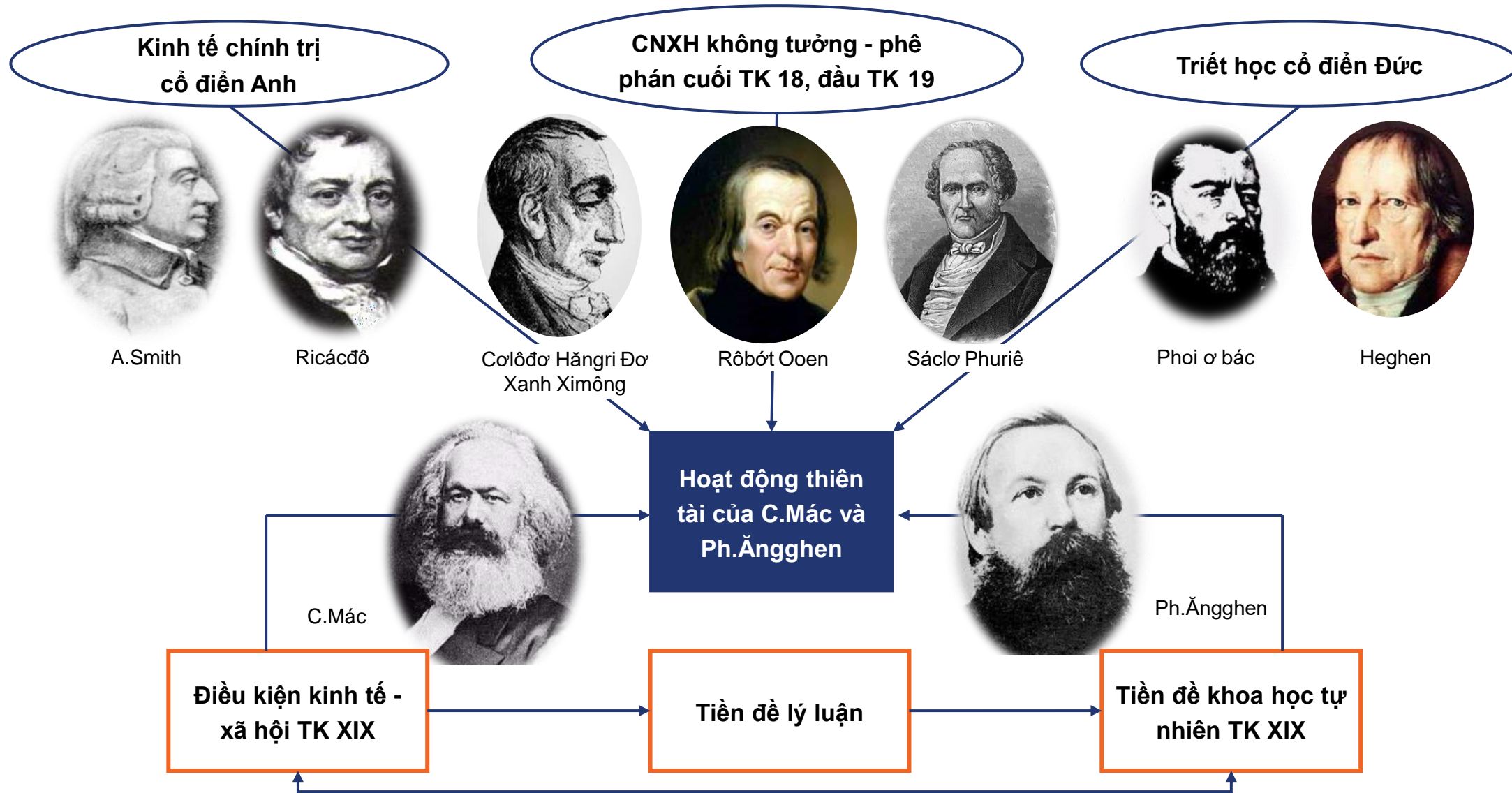
1.3

Chức năng của kinh tế chính trị Mác – Lênin

KHÁI QUÁT VỀ SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

KHÁI QUÁT VỀ SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

KHÁI QUÁT VỀ SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

C.Mác và Ph.Ăngghen:

- Kế thừa và phát triển những giá trị của lịch sử tư tưởng nhân loại;
- Khắc phục tính chất trực quan, siêu hình của chủ nghĩa duy vật cũ và tính chất duy tâm, thần bí của phép biện chứng duy tâm Đức, sáng tạo ra chủ nghĩa duy vật biện chứng;
- Nghiên cứu lịch sử xã hội, sáng tạo ra chủ nghĩa duy vật lịch sử.

KHÁI QUÁT VỀ SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

- V.I.Lênin kế thừa trung thành và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác và triết học Mác trong thời đại mới - thời đại đế quốc chủ nghĩa và quá độ lên chủ nghĩa xã hội.
- Các Đảng Cộng sản và công nhân bổ sung, phát triển, vận dụng Chủ nghĩa Mác - Lênin trong cuộc đấu tranh cách mạng giành độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

KHÁI QUÁT VỀ SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

- Chủ nghĩa Mác - Lênin là "hệ thống quan điểm và học thuyết" khoa học của C.Mác, Ph.Ăngghen và sự phát triển của V.I.Lênin; là sự kế thừa và phát triển những giá trị của lịch sử tư tưởng nhân loại, trên cơ sở thực tiễn của thời đại; là khoa học về sự nghiệp giải phóng giai cấp vô sản, giải phóng nhân dân lao động và giải phóng con người; là thế giới quan và phương pháp luận phổ biến của nhận thức khoa học.
- Chủ nghĩa Mác - Lênin bao gồm hệ thống tri thức phong phú về nhiều lĩnh vực, trong đó có ba bộ phận lý luận quan trọng nhất là: Triết học, kinh tế chính trị học và chủ nghĩa xã hội khoa học.

KHÁI QUÁT VỀ SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

Ba bộ phận lý luận quan trọng của Chủ nghĩa Mác – Lênin

**Triết học
Mác - Lênin**

Nghiên cứu quy luật vận động, phát triển chung nhất của tự nhiên, xã hội và tư duy; xây dựng thế giới quan, phương pháp luận chung nhất của nhận thức khoa học và thực tiễn cách mạng.

**Kinh tế chính trị
Mác - Lênin**

Nghiên cứu những quy luật kinh tế của xã hội, đặc biệt là những quy luật kinh tế của quá trình ra đời, phát triển, suy tàn của PTSX TBCN và sự ra đời, phát triển của PTSX mới - PTSX CSCN.

**Chủ nghĩa
xã hội khoa học**

Nghiên cứu làm sáng tỏ những quy luật khách quan của quá trình cách mạng xã hội chủ nghĩa - bước chuyển biến lịch sử từ CNTB lên CNXH và tiến tới CNCS.

KHÁI QUÁT VỀ SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

- Như vậy, mặc dù ba bộ phận lý luận cấu thành Chủ nghĩa Mác - Lênin có đối tượng nghiên cứu cụ thể khác nhau nhưng đều nằm trong một hệ thống lý luận khoa học thống nhất - đó là khoa học về sự nghiệp giải phóng giai cấp vô sản, giải phóng nhân dân lao động khỏi chế độ áp bức bóc lột và tiến tới giải phóng con người.
- Ngày nay, có nhiều học thuyết với lý tưởng nhân đạo về giải phóng giai cấp, giải phóng nhân dân lao động và giải phóng con người khỏi áp bức, bóc lột nhưng chỉ có chủ nghĩa Mác - Lênin mới là học thuyết khoa học nhất, chắc chắn nhất và chân chính nhất để thực hiện lý tưởng ấy.

Câu 1: Học thuyết Mác - Lênin bao gồm mấy bộ phận hợp thành?

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- Từ thời kỳ cổ đại cho tới ngày nay, do đặc thù về trình độ phát triển ứng với mỗi giai đoạn lịch sử, mỗi nền sản xuất xã hội đã hình thành nhiều tư tưởng, trường phái lý luận về kinh tế khác nhau.
- Khoa học kinh tế (nói chung) và khoa học kinh tế chính trị (nói riêng) đều có điểm chung ở chỗ: là kết quả của quá trình không ngừng hoàn thiện.
- Kinh tế chính trị Mác - Lênin, một trong những môn khoa học kinh tế chính trị của nhân loại, được hình thành và phát triển theo logic lịch sử.
- Quá trình phát triển của khoa học kinh tế chính trị được khái quát qua các thời kỳ lịch sử như sau:
 - Thứ nhất, từ thời cổ đại đến thế kỷ XVII.
 - Thứ hai, từ sau thế kỷ thứ XVIII đến nay.

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Chủ nghĩa trọng thương (thế kỷ XV - XVII ở Tây Âu)

- Hệ thống lý luận kinh tế chính trị bước đầu nghiên cứu về nền sản xuất tư bản chủ nghĩa;
 - Tư bản thương nghiệp có vai trò thống trị nền kinh tế;
 - Dành trọng tâm vào nghiên cứu lĩnh vực lưu thông.
- Lý giải thiếu tính khoa học khi cho rằng nguồn gốc của lợi nhuận là từ thương nghiệp, thông qua việc mua rẻ, bán đắt.

Chủ nghĩa trọng thương (thế kỷ XVII – XVIII ở nước Pháp)

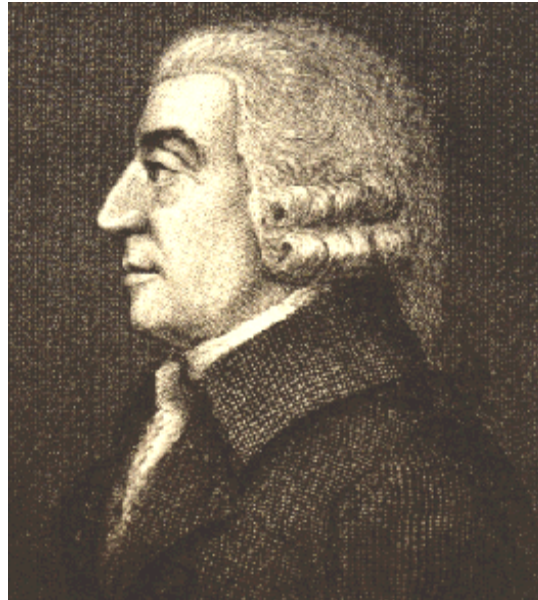
- Hướng việc nghiên cứu vào lĩnh vực sản xuất;
 - Luận giải về nhiều phạm trù kinh tế như giá trị, sản phẩm ròng, tư bản, tiền lương, lợi nhuận, tái sản xuất;
 - Lý giải các khía cạnh lý luận dựa trên cơ sở đặc trưng sản xuất của lĩnh vực nông nghiệp.
- Không vượt qua được hạn chế lịch sử khi cho rằng chỉ có nông nghiệp mới là sản xuất.

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Kinh tế chính trị cổ điển Anh được hình thành và phát triển từ cuối thế kỷ XVIII đến nửa đầu thế kỷ XIX; gồm các quan điểm lý luận của W.Petty, A.Smith và D.Ricardo.

William Petty
1623-1687

Adam Smith
1723-1790

David Ricardo
1772-1823

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Kinh tế chính trị cổ điển Anh (thế kỷ XVIII – XIX)

- Nghiên cứu các quan hệ kinh tế trong quá trình tái sản xuất một cách hệ thống;
 - Rút ra được giá trị là do hao phí lao động tạo ra, giá trị khác với của cải,...
 - Đóng góp khoa học rất lớn vào lĩnh vực lý luận kinh tế chính trị của nhân loại.
- Thể hiện sự phát triển vượt bậc so với hệ thống lý luận của chủ nghĩa trọng nông

Vậy: Kinh tế chính trị là môn khoa học kinh tế nghiên cứu các quan hệ kinh tế để tìm ra các quy luật chi phối sự vận động của các hiện tượng và quá trình hoạt động kinh tế của con người tương ứng với những trình độ phát triển nhất định của nền sản xuất xã hội.

Câu 2: Những nhà tư tưởng tiêu biểu nào của kinh tế chính trị tư sản cổ điển Anh từ cuối thế kỷ 18 đến đầu thế kỷ thứ 19?

- A. A.Mông Crêchiên, U.Pétti, Ph.Kêê.
- B. U.Pétti, A.Xmít, Đ.Ricácđô.
- C. Gi.B.Xay, A.Xmít, A.Mông Crêchiên.
- D. A.Xmít, Mantuyt, A.Mông Crêchiên.

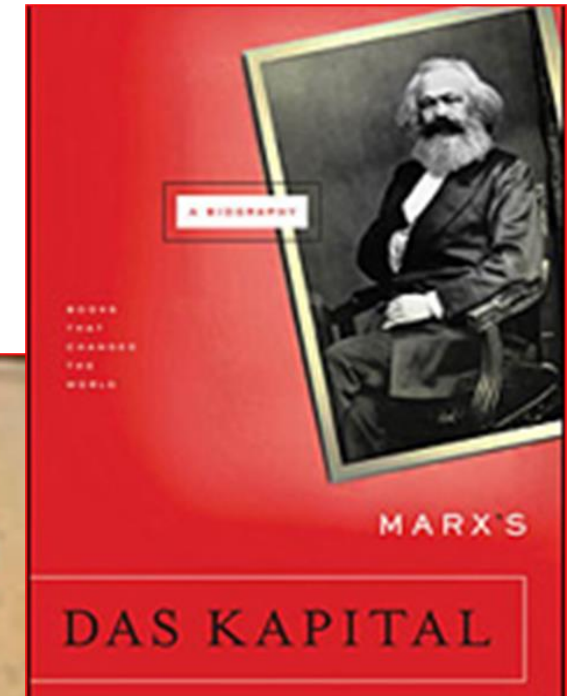
1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- C.Mác đã kế thừa trực tiếp những thành quả lý luận khoa học của Kinh tế chính trị cổ điển Anh để phát triển thành lý luận kinh tế chính trị về phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa.
- Cùng với C.Mác, Ph.Ăngghen cũng là người có công lao vĩ đại trong việc công bố lý luận kinh tế chính trị, một trong ba bộ phận cấu thành của chủ nghĩa Mác.

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- Lý luận Kinh tế chính trị của C.Mác và Ph.Ăngghen được thể hiện tập trung và cô đọng nhất trong bộ Tư bản.
- Trong đó, Học thuyết giá trị thặng dư của C.Mác là cơ sở khoa học luận chứng về vai trò lịch sử của phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa.

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

NỘI DUNG CỐT
LÕI CỦA BỘ
“TỰ BẢN” VÀ
HỌC THUYẾT
“GIÁ TRỊ
THẶNG DƯ”

Trình bày một cách khoa học và chính thể các phạm trù cơ bản của nền kinh tế thị trường tư bản chủ nghĩa;

Học thuyết giá trị thặng dư đã xây dựng cơ sở khoa học, làm nền tảng tư tưởng cho giai cấp công nhân và nhân dân lao động;

Là cơ sở khoa học luận chứng về vai trò lịch sử của phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa.

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Học thuyết giá trị thặng dư -
Một trong ba phát kiến vĩ đại
của C.Mác và Ph.Ăngghen

Chủ nghĩa
duy vật lịch sử

Khẳng định về mặt
triết học: sự sụp đổ
của chủ nghĩa tư bản
và sự ra đời tất yếu
của chủ nghĩa xã hội.

Học thuyết
giá trị thặng dư

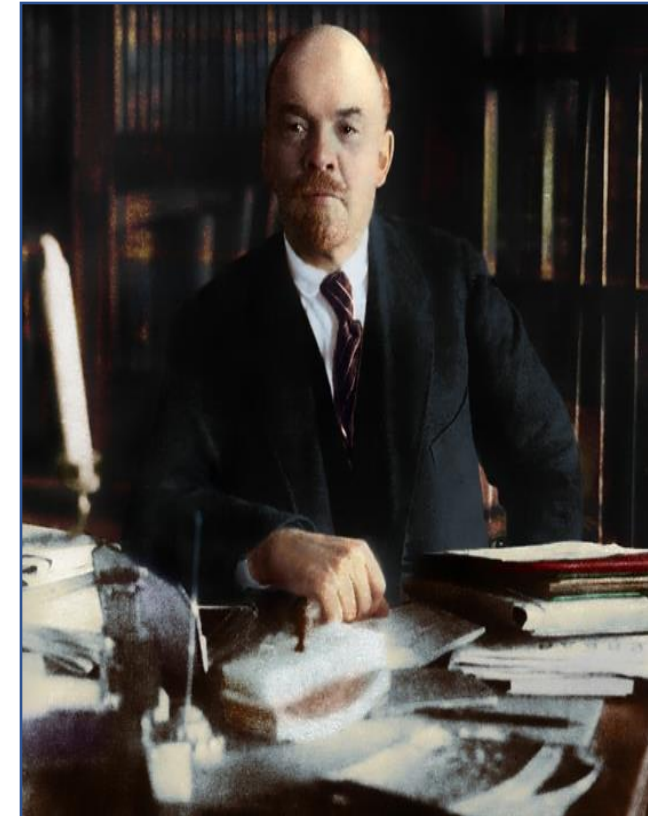
Khẳng định về
phương diện kinh tế:
sự sụp đổ chủ nghĩa
tư bản và sự ra đời
của chủ nghĩa xã hội
là tất yếu như nhau.

Học thuyết về sứ mệnh
lịch sử toàn thế giới của
giai cấp công nhân

Khẳng định về
phương diện chính trị
xã hội: sự sụp đổ của
chủ nghĩa tư bản và
sự thắng lợi của chủ
nghĩa xã hội.

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- Sau khi C.Mác và Ph.Ăngghen qua đời, V.I.Lênin tiếp tục kế thừa, bổ sung, phát triển lý luận kinh tế chính trị theo phương pháp luận của C.Mác và có nhiều đóng góp khoa học rất lớn.
- Trong đó, nổi bật là kết quả nghiên cứu, chỉ ra những đặc điểm kinh tế của độc quyền, độc quyền nhà nước trong chủ nghĩa tư bản giai đoạn cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX, những vấn đề kinh tế chính trị của thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội...
- Với ý nghĩa đó, dòng lý thuyết kinh tế chính trị này được định danh với tên gọi “Kinh tế chính trị Mác – Lênin”.

→ Kinh tế chính trị Mác -Lênin là một môn khoa học trong hệ thống các môn khoa học kinh tế của nhân loại.

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Như vậy

- Kinh tế chính trị Mác - Lênin là một trong những dòng lý thuyết kinh tế chính trị nằm trong dòng chảy tư tưởng kinh tế phát triển liên tục trên thế giới, được hình thành, xây dựng bởi C.Mác - Ph.Ăngghen và V.I.Lênin, dựa trên cơ sở kế thừa và phát triển những giá trị khoa học kinh tế chính trị của nhân loại trước đó, trực tiếp là những giá trị khoa học của kinh tế chính trị tư sản cổ điển Anh.
- Kinh tế chính trị Mác - Lênin có quá trình phát triển không ngừng kể từ giữa thế kỷ thứ XIX đến nay.
- Kinh tế chính trị Mác - Lênin là một môn khoa học trong hệ thống các môn khoa học kinh tế của nhân loại.

1.1. KHÁI QUÁT SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- Ngày nay, với sự phát triển của xu hướng toàn cầu hóa, dưới tác động biện chứng của trình độ lực lượng sản xuất thế giới trong điều kiện cách mạng công nghiệp lần thứ tư, giới nghiên cứu kinh tế chính trị thế giới đang chứng kiến sự hình thành và phát triển của khoa học kinh tế chính trị quốc tế.
- Kinh tế chính trị quốc tế là khoa học nghiên cứu về các quan hệ lợi ích giữa các quốc gia trong sự liên hệ với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất thế giới và xu hướng phát triển của các nguyên tắc quản trị quốc tế trong bối cảnh thế giới ngày nay.

Câu 3: Ai là người đầu tiên phát triển lý luận kinh tế chính trị thành học thuyết khoa học về phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa?

- A. A.Xmít.
- B. C.Mác.
- C. Ph.Ăngghen.
- D. V.I.Lênin.

Câu 4: Kinh tế chính trị Mác - Lênin ra đời dựa trên cơ sở kế thừa trực tiếp từ quan điểm tư tưởng kinh tế chính trị nào?

- A. Kinh tế chính trị tiểu tư sản.
- B. Kinh tế học chính trị của chủ nghĩa xã hội không tưởng.
- C. Kinh tế chính trị cổ điển của nước Anh.
- D. Kinh tế chính trị ở Tây Âu.

1.2. ĐỐI TƯỢNG, MỤC ĐÍCH VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

1.2.1

Đối tượng nghiên cứu của Kinh tế chính trị Mác -Lênin

1.2.2

Mục đích nghiên cứu của Kinh tế chính trị Mác -Lênin

1.2.3

Phương pháp nghiên cứu của Kinh tế chính trị Mác -Lênin

1.2.1. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- **Đối tượng nghiên cứu của kinh tế chính trị** là các quan hệ của sản xuất và trao đổi trong phương thức sản xuất mà các quan hệ đó hình thành và phát triển.
- Luận giải về khoa học kinh tế chính trị, C.Mác và Ph. Ăngghen chỉ ra: kinh tế chính trị có thể được hiểu theo nghĩa hẹp hoặc theo nghĩa rộng.
 - Theo nghĩa hẹp, kinh tế chính trị là khoa học kinh tế nghiên cứu quan hệ sản xuất và trao đổi trong một phương thức sản xuất nhất định.
 - Theo nghĩa rộng, Ph.Ăngghen cho rằng: “Kinh tế chính trị, theo nghĩa rộng nhất, là khoa học về những quy luật chi phối sự sản xuất vật chất và sự trao đổi những tư liệu sinh hoạt vật chất trong xã hội loài người...”
- Về thực chất, kinh tế chính trị là một môn khoa học có tính lịch sử. Nó nghiên cứu những quy luật đặc thù của từng giai đoạn phát triển của sản xuất và của trao đổi.

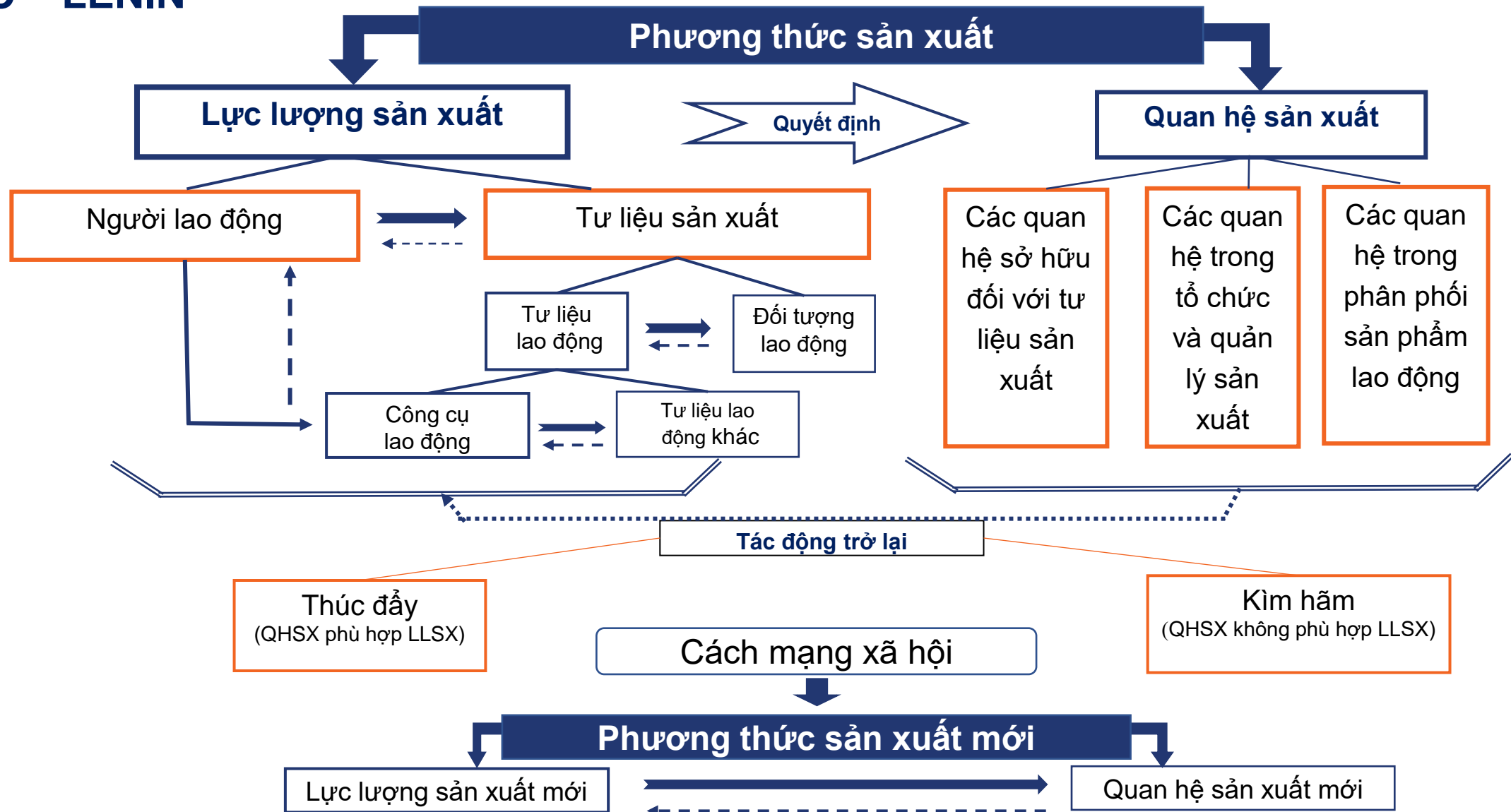
1.2.1. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- Đối tượng nghiên cứu của kinh tế chính trị không phải là quan hệ thuộc một lĩnh vực, một khía cạnh của nền sản xuất xã hội mà là chỉnh thể thống nhất của các quan hệ sản xuất và trao đổi.
- V.I.Lênin nhấn mạnh thêm: “Kinh tế chính trị không nghiên cứu sự sản xuất mà nghiên cứu những quan hệ xã hội giữa người với người trong sản xuất, nghiên cứu chế độ xã hội của sản xuất”.
- Ở đây thể hiện sự nhất quán trong quan điểm của V.I.Lênin với quan điểm của C.Mác và Ph.Ăngghen về đối tượng nghiên cứu của kinh tế chính trị.
- Các quan hệ của sản xuất và trao đổi chịu sự tác động biện chứng của không chỉ bởi trình độ của lực lượng sản xuất mà còn cả kiến trúc thượng tầng tương ứng.

1.2.1. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- Khái quát: Đối tượng nghiên cứu của kinh tế chính trị Mác - Lênin là các ***quan hệ xã hội của sản xuất và trao đổi*** mà các quan hệ này được đặt trong sự liên hệ biện chứng với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất và kiến trúc thượng tầng tương ứng của phương thức sản xuất nhất định.
- Các nhà kinh điển khẳng định, kinh tế chính trị Mác - Lênin nghiên cứu quan hệ xã hội của sản xuất và trao đổi nghĩa là mặt xã hội của sự thống nhất biện chứng của cả sản xuất, lưu thông, phân phối, tiêu dùng.
- Đây là quan điểm khoa học và phản ánh đúng với thực tiễn vận động của nền sản xuất xã hội có sự vận hành của các quy luật thị trường.

1.2.1. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Câu 5: Đối tượng nghiên cứu của kinh tế chính trị Mác - Lênin là gì?

- A. Nghiên cứu mối quan hệ giữa lực lượng sản xuất và quan hệ sản xuất.
- B. Nghiên cứu quan hệ sản xuất trong xã hội.
- C. Nghiên cứu quan hệ xã hội của sản xuất và trao đổi.
- D. Nghiên cứu về quan hệ sở hữu, tổ chức quản lý và phân phối sản phẩm.

1.2.2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- Mục đích nghiên cứu ở cấp độ cao nhất của kinh tế chính trị Mác - Lênin là nhằm phát hiện ra các quy luật chi phối các quan hệ giữa người với người trong sản xuất và trao đổi. Từ đó, giúp cho các chủ thể trong xã hội vận dụng các quy luật ấy, tạo động lực để không ngừng sáng tạo, góp phần thúc đẩy văn minh và sự phát triển toàn diện của xã hội thông qua việc giải quyết các quan hệ lợi ích.
- Mục đích xuyên suốt của Kinh tế chính trị Mác - Lênin là hướng đến việc thúc đẩy sự giàu có và cung cấp cơ sở khoa học góp phần thúc đẩy trình độ văn minh và phát triển toàn diện của xã hội.

1.2.2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

- Quy luật kinh tế là những mối liên hệ phản ánh bản chất, khách quan, lặp đi lặp lại của các hiện tượng và quá trình kinh tế trong nền sản xuất xã hội tương ứng với những trình độ phát triển nhất định của nền sản xuất xã hội ấy.
- Quy luật kinh tế tác động vào các động cơ lợi ích và quan hệ lợi ích của con người, từ đó mà điều chỉnh hành vi của họ.
- Chính sách kinh tế cũng tác động vào các quan hệ lợi ích, nhưng sự tác động đó mang tính chủ quan.

1.2.2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Phân biệt quy luật kinh tế và chính sách kinh tế	
Quy luật kinh tế	Chính sách kinh tế
<ul style="list-style-type: none">• Tồn tại khách quan, không phụ thuộc vào ý chí của con người, con người không thể thủ tiêu quy luật kinh tế, nhưng có thể nhận thức và vận dụng quy luật kinh tế để phục vụ lợi ích của mình.• Khi vận dụng không phù hợp, con người phải thay đổi hành vi của mình chứ không thay đổi được quy luật.	<ul style="list-style-type: none">• Là sản phẩm chủ quan của con người được hình thành trên cơ sở vận dụng các quy luật kinh tế. Chính sách kinh tế vì thế có thể phù hợp, hoặc không phù hợp với quy luật kinh tế khách quan.• Khi chính sách không phù hợp, chủ thể ban hành chính sách có thể ban hành chính sách khác để thay thế.

Câu 6: Mục đích nghiên cứu ở cấp độ cao nhất của kinh tế chính trị Mác - Lênin là gì?

- A. Nhằm phát hiện ra những nguyên lý và quy luật kinh tế trong sản xuất và trao đổi.
- B. Nhằm xây dựng đường lối, chính sách phát triển kinh tế - xã hội của một quốc gia.
- C. Nhằm phát hiện ra các quy luật chi phối các quan hệ giữa người với người trong sản xuất và trao đổi.
- D. Nhằm giải quyết mối quan hệ lợi ích trong sự phát triển của mỗi quốc gia.

1.2.3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Phương pháp luận nghiên cứu kinh tế chính trị Mác – Lênin

- Kinh tế chính trị Mác – Lênin sử dụng phương pháp luận là chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử của Triết học Mác – Lênin.

Phương pháp trừu tượng hóa khoa học là phương pháp chủ yếu của kinh tế chính trị Mác – Lênin

- Trừu tượng hóa khoa học là phương pháp được tiến hành bằng cách nhận ra và gạt bỏ khỏi quá trình nghiên cứu những yếu tố ngẫu nhiên, những hiện tượng tạm thời, gián tiếp trên cơ sở đó tách ra được những dấu hiệu điển hình, bền vững, ổn định, trực tiếp của đối tượng nghiên cứu.
- Từ đó nắm được bản chất, khái quát thành các phạm trù, khái niệm và phát hiện được tính quy luật và quy luật chi phối sự vận động của đối tượng nghiên cứu.

1.2.3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

**Một số
phương
pháp nghiên
cứu đặc thù**

- Phương pháp logic kết hợp với lịch sử;
- Phương pháp thống kê;
- Phương pháp so sánh;
- Phương pháp phân tích tổng hợp;
- Phương pháp quy nạp diễn dịch, hệ thống hóa, mô hình hóa;
- Phương pháp khảo sát, tổng kết thực tiễn;...

**Một số
phương
pháp nghiên
cứu khác**

Kinh tế chính trị Mác – Lênin còn yêu cầu sử dụng nhiều phương pháp nghiên cứu liên ngành, các phương pháp nghiên cứu hiện đại, nghiên cứu dựa trên bằng chứng, tổng kết thực tiễn để làm cho các kết quả nghiên cứu của kinh tế chính trị Mác - Lênin gắn bó mật thiết với thực tiễn.

Câu 7: Đâu là phương pháp nghiên cứu chủ yếu của kinh tế chính trị Mác - Lênin?

- A. Phương pháp logic kết hợp với lịch sử.
- B. Phương pháp trừu tượng hóa khoa học.
- C. Phương pháp khảo sát, tổng kết thực tiễn.
- D. Phương pháp so sánh, thống kê.

1.3. CHỨC NĂNG CỦA KINH TẾ CHÍNH TRỊ MÁC – LÊNIN

Kinh tế chính trị Mác – Lênin gồm 4 chức năng cơ bản

Chức năng nhận thức

Là cơ sở lý luận để nhận thức các hiện tượng kinh tế.

Chức năng thực tiễn

Phát hiện những quy luật và tính quy luật chi phối sự vận động của các quan hệ sản xuất.

Chức năng tư tưởng

Góp phần xây dựng thế giới quan khoa học cho các chủ thể kinh tế trong việc xây dựng chế độ xã hội mới.

Chức năng phương pháp luận

Là nền tảng lý luận khoa học cho việc tiếp cận các khoa học kinh tế khác.

 Chức năng phương pháp luận cần được kết hợp khi nghiên cứu các khoa học kinh tế chuyên ngành.

Câu 8: Kinh tế chính trị Mác - Lênin gồm mấy chức năng cơ bản?

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

Câu 9: Nội dung lý luận nào đã tạo ra bước nhảy vọt về chất trong khoa học của kinh tế chính trị Mác – Lênin?

- A. Lý luận về quy luật giá trị thặng dư.
- B. Lý luận về nền kinh tế thị trường tư bản chủ nghĩa.
- C. Lý luận về tính hai mặt của lao động sản xuất hàng hóa.
- D. Lý luận về tích lũy tư bản.

Câu 10: Chương 1 của học phần Kinh tế chính trị Mác - Lênin nghiên cứu những nội dung cơ bản nào?

- A. Nghiên cứu đối tượng, quá trình phát triển và chức năng của kinh tế chính trị Mác - Lênin.
- B. Nghiên cứu mục đích, chức năng và phương pháp của kinh tế chính trị Mác – Lênin.
- C. Nghiên cứu nguồn gốc, đối tượng, phương pháp và chức năng của kinh tế chính trị Mác – Lênin.
- D. Nghiên cứu khái niệm, nguồn gốc, chức năng và ý nghĩa của kinh tế chính trị Mác – Lênin.

- Kinh tế chính trị Mác – Lênin là môn khoa học được bắt nguồn từ sự kế thừa những kết quả khoa học của kinh tế chính trị nhân loại do C.Mác, Ph.Ăngghen sáng lập, được V.I.Lênin và các đảng cộng sản, công nhân quốc tế bổ sung phát triển cho đến ngày nay.
- Kinh tế chính trị Mác – Lênin nghiên cứu các quan hệ xã hội giữa con người với con người trong quá trình sản xuất và trao đổi trong một phương thức sản xuất xã hội gắn với lực lượng sản xuất và kiến trúc thượng tầng tương ứng của phương thức sản xuất xã hội đó.
- Chương 1 giúp người học nhận thức được bản chất của môn học Kinh tế chính trị Mác – Lênin.
- Hiểu được đối tượng, mục đích và phương pháp nghiên cứu Kinh tế chính trị Mác – Lênin .
- Học tập, nghiên cứu Kinh tế chính trị Mác – Lênin có ý nghĩa to lớn về mặt lý luận và thực tiễn.

- **Vấn đề thảo luận**

Thực tế lịch sử hình thành và phát triển cho thấy, có sự liên hệ chặt chẽ ngay từ đầu giữa kinh tế chính trị Mác - Lênin với hệ thống các lý thuyết kinh tế tiền đề, bằng những lập luận dựa trên bằng chứng lịch sử, hãy phân tích về sự liên hệ đó?

- **Câu hỏi ôn tập**

1. Phân tích sự hình thành và phát triển của kinh tế chính trị Mác - Lênin?
2. Đối tượng nghiên cứu của kinh tế chính trị Mác - Lênin?
3. Chức năng của kinh tế chính trị Mác - Lênin với tư cách là một môn khoa học?
4. Nêu ý nghĩa của việc nghiên cứu kinh tế chính trị Mác – Lênin trong quá trình lao động và quản trị quốc gia?